

—1 Dva izseljeniška učitelja. Učitelj Jančević je premeščen iz Ambrusa v Metz, učitelj Šlibar iz Litije v Gladbeck. »Slovenec« od 3. V. dodaja pri premostitvi Jankoviča še tale komentar: S tem je končana dolgoletna borba za tega odličnega prijatelja in kulturnega delavca med našimi izseljenci v Franciji, ki se pod prejšnjimi režimi ni premaknila z mesta in je učitelj Jankovič za pridno in požrtvovalno delo za naše izseljence stradal.

—1 Protj nerednemu izplačevanju pokojnin in protj groznemu birokratizmu v tem pogledu prinaša »Slovenec« od 3. V. daljši članek.

—1 »Krščanska šola«, ki ima 70 podružnic je zborovala dne 3. V. V svojih resolucijah zahteva: V šolah bodi verouk osrednja moč za vzgojo značajev. Katoliške učence naj poučujejo le katoliški učitelji! Zasebne šole so potrebne in upravičene. Šolnine naj se odpravijo. Prepreči naj se unifikacija in monopoli-zacija učbenikov. (»Ponedeljski Slovenec« od 4. V.)

—1 »Narodna prosveta« od 3. V. priobčuje naslednje članke: »Učitelji in politika«, »Šolski nadzor in šolsko nadzorovanje«, »O angleškem šolstvu« ter polemiko o poskusni šoli v Beogradu.

—1 »Deutsche Zeitung« od 3. V. piše, da se je začel »Učiteljski tovariš« zanimati za Kočevje kot še nikdar. Omenja tudi zadevni članek v zadnji številki lista, ki govori o narodno-političnem položaju Kočevja.

—1 Za jetiko umre v Jugoslaviji letno 40.000 ljudi. v Sloveniji 1500. Z odprto jetiko ogroža zdravje otrok v naši banovini letno 5000 bolnikov. Protituberkulozna zveza v Ljubljani pozivlja vse na ustvaritev fonda, ki bi omogočal ustanavljanje protituberkuloznih disperizerjev, ki naj omogočijo tudi najrevnejšemu brezplačno preiskavo in zdravljenje. Disperizerji naj širijo splošno zdravstveno prosveto in naj pazijo posebno na šolsko mladino, da se med njo omeji jetika. (»Mariborski večernik«, 2. V.)

—1 Mariborskega pedagoškega tedna se je udeleževalo po 300 staršev dnevno, skupno tedaj 1500 udeležencev. Starši so prihajali k predavanjem celo iz daljne okolice. Predavanja se ponovijo najbrže tudi v Celju in v Ptuju. Misli se tudi na izdajo roditeljsko-vzgojnega lista. (»Mariborski večernik«, 2. V.)

—1 Teden snage priredi »Sokol« na predlog zdravniškega odseka na vsem področju saveza SKJ, in sicer od 24. maja dalje. To naj bi bil prvi početek dela za izboljšanje higienskih razmer pri nas. (»Sokolski glasnik« od 1. V.)

—1 Slovenski in splošni alkoholizem pa književniki se je glasil naslov predavanja, ki ga je imel 28. IV. t. l. v Ljubljani naš stari upokojeni tovariš Rudolf Horvat, predsednik društva »Treznost«. O predavanju so poročali trije ljubljanski dnevniki in sicer — kar je posebno značilno za nas — vsak z drugačnim naslovom kakor se je v resnici glasil. »Jutro« je priobčilo že na dan predavanja daljše poročilo pod naslovom: »Dokler je pil, je bil zdrav in čil...« »Slov. Narod« omenja med drugim tole: »Priznati je treba, da mora imeti pri nas predavatelj, ki hoče javno zagovarjati treznost, precej poguma, kajti naši pivci so v resnici velesila, kor so v dobri meri istovetni z javnim mnenjem.« Najbolj izčrpno pa je bilo poročilo »Glasa naroda« z naslovom: O naši rak-rani. Naš »ponos« in sramota.

—1 Zaščita otrok. Sirotišnici sta v državi 102, od teh je 18 državnih in banovinskih in 24 privatnih. V vseh je 4800 otrok. Dečje kolonije: 1. 1934. je bilo 18 kolonij z 900 otroki. Šolskih kuhinj 187, kjer dobiva hrano 12.000 otrok, med temi jih je samo v naši banovini 34. V počitniških kolonijah je bilo v zadnjih letih približno 10.000 otrok. Otroških poliklinik je 68. Sanatorijev je 6, okrevališč 17 s skupno 1100 posteljami, dalje so še 3 zračne šole za tuberkulozne otroke, 6 gozdnih šol in 6 šol za rekonescentne. Šolskih poliklinik je 115. (Po »Ženskem svetu« št. 5.)

—1 Protj igralnim aparatom, ki jih imajo v nekaterih ljubljanskih lokalih in ki budijo igralno strast pri mladini, piše »Pohoda« od 1. V. Tu se obrača tudi na prosvetno oblast, češ, zakaj prosvetna oblast ne ukrene ničesar proti tej igri in ne pokaže mladini vse umazanosti te igre, s katero neka tvrduka izkorišča lahkornost ljudstva.

—1 Glede »Sokola« je sprejela krščanska šola na svojem zborovanju naslednjo resolucijo: SKJ še vedno vztraja pri Tyrševih, od katoliškega episkopata Jugoslavije obsojenih vzgojnih principih. Samo v to telesno in vzgojno organizacijo smejo vstopati učenci in dijaki, ki se v nekaterih primerih naravnost silijo k vstopu. Krščanski starši zahtevamo torej, da se zakon o SKJ spremeni in da postane Sokol zopet svobodno društvo. (»Slovenec« od 5. V. 1936.)

—1 Predavanje o poklicni posvetovalnici, ki ga je imel na univerzi prof. cand. Vladimir Schmid, prinaša v ekscerptu »Glas naroda« od 5. V.

—1 Ob 15. občnem zboru »Pedagoške centrale« prinaša »Mariborski večernik« od 4. V. poročilo, ki daje lep vpogled v delo društva.

—1 Nemški pouk na Južnem Tirolskem. Pred letom so dobili Nemci zagotovilo, da bodo Italijani, dovolili povsod, kjer bo dovolj priglasevcev, 3 uri tedensko pouka v nemščini. Prijavilo se je 28.000 otrok, ki so želeli vsaj te ure pouka v materinskem jeziku, ali dovoliti so ga le v 2 šolah za 500 otrok. — Zanimivo je, da sta bili zopet 2 učiteljici arbirani in zaprti, ker sta poučevali doma nemške otroke nemško abecedo. (»Mariborer Zeitung« 5. V.)

—1 Društvo Schulverein — Südmark, štajersko okrožje, je imelo te dni občni zbor. Iz poročil izvemo, da ima to društvo, ki deluje v jezikovno mešanih krajih ob naši meji, 255 podružnic, več knjižnic z 80.000 knjigami, več tisoč otrok obdaruje za božič in daje stipendije dijakom iz obmejnih krajev. V lanskem letu je izdalo društvo za obrambne namene trideset milijona dinarjev. (»Mariborski večernik« 4. V.)

Učiteljski pravnik

—š Polna draginjska doklada upokojenke — razsodba državnega sveta. Neke upokojena učiteljica se je preselila iz zdravstvenih ozirov iz kraja službovanja njenega so-proga aktivnega uradnika in je prosila za izplačilo polne osebne draginjske doklade. — Prošnjo ji je finančna direkcija odbila. Proti tej odločbi se je pritožila na finančno ministrstvo, ki je odbilo njeno pritožbo. Končno se je imenovana pritožila na Državni svet, ki je z razsodbo Br. 2641/36 z dne 24. II. 1936. odbilo tožbo iz razlogov, ki se glase:

»Pošto je proučil tažbu, osporeno rešenje i ostale akte koji se na ovaj predmet odnose, kao i odgovor ministrov na tažbu poslat pismom od 13 jan. 1936 g. br. 51.229/35, Državni svet je našao, da je tužilja osporenim rešenjem pravilno odbijena od traženja da joj se isplačuje potpun lični dodatak na skupoću zbog toga što je usled bolesti pritudjena da stanuje odvojeno od muža.

Ordredom št. II tač. 2 izmena i dopuna Uredbe o dodatcima na skupoću državnih penzionera od 11 aprila 1934 god. br. 1410/1 predvidjeno je da se prema tamo odredjenoj skali smanjuje ženin dodatak na skupoću ako je muž državni službenik a žena lični penzioner kao što je i ovde slučaj. Nikakav izuzetak od ovako postavljenog pravila ovim propisom nije učinjen. Docnijim upustvom ministra financija br. 15.930 od 23 aprila 1934 g. izdatim na osnovu št. 28 U. Z. i čl. 32 Uredbe o dodatcima na skupoću državnih penzionera br. 11.330 od 14 III 1932 god. predvidjeno je, da se smanjenje dodatka neće vršiti samo u slučaju kad muž i žena žive odvojeno usled bračnih razmirica, a da će se u svima ostalim slučajevima smanjenje ličnog dodatka izvršiti prema zanimanju (prihodu) muža bez obzira, da li muž i žena stanuju u istom mestu pošto je zakonska pretpostavka, da je mesto stanovanja žene — lične penzionerke tamo gde stanuje njen muž, pa dakle i u slučaju tužbe.

—š Vprašanje: R. G. iz J. Ali se plačuje stanarina, ki jo prejema učiteljstvo, od krajevih šolskih odborov za mesec naprej ali mesečno za nazaj? Kakšen način plačevanja je zakonito pravilen?

Odgovor: Stanarina pripada kot ostali prejemki v naprej.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Mariboru. »Za Hrenov kamen« so nadalje prispevali: učiteljstvo osn. šole v Središču z upok. tov. ravnateljem A. Kosijem 75 Din, in učiteljstvo osn. šole Ptuj-okolica. — Prav iskrena zahvala! M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm »Pirhi« v radiu. Članica iz Narodnega gledališča v Ljubljani je priredila dve pravljici iz »Pirhova« za otroško uro v radiu, in sicer »Hudička z belim repom« in »Najlepše plačilo«. Otroci so obe stvarci poslušali z velikim veseljem.

—mm Teslaova proslava. 28. t. m. bodo proslavile vse šole 80. letnico Teslovega rojstva s predavanji. Predavateljem je nujno potrebna za to knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike«, ki jo dobijo pri Mladinski matici po znižani ceni broš. po 20, vez. po 24 Din.

—mm Nevarnost je da ostanejo nekateri brez naših rednih publikacij. Letos bomo tiskali namreč le malo knjig več kot je naročnikov na »Naš rod«, zato je nevarnost, da ostanejo zamudniki brez njih. Tisti, ki ni-

so naročili vseh števil »Našega roda«, bodo hudo oškodovani, ker bodo letos knjige izredno lepe. Saj bi stala samo bogato ilustrirana knjiga »Čurimurčič«, ki izide v večbarvnem tisku s klišaji, drugje nad 30 Din. Cenjeni poverjeniki so naprošeni, da opozore zamudnike, da naročijo še zaostale številke »Našega roda«, dokler ni prepozno.

Šolski radio

—r XXIX. teden. Torek 12. maja proslava ob 60 letnici rojstva pisatelja Ivana Cankarja; izvaja »Ženska realna gimnazija v Ljubljani« po sledečem sporedu: 1. Dr. Pavel Karlin: Svečan prolog. — 2. Ivan Cankar: Govor. — 3. Pokopal sem svojo ljubezen... Pesem. — 4. Vrhnika, prečudni kraj! — 5. Josip Hatze: Majka. Solospjev. — 6. Majsko veselje. — 7. Skodelica kave. — 8. Tam sredi morja... Pesem. — 9. Dateljni. — 10. Dr. Anton Dolinar: Mamica. Dekliški zbor. I.—III.

Petek 15. maja: Skladatelj Vavken v besedi in pesmi, izvaja III. razred višje narodne šole Davorina Jenka v Cerkljah pri Kranju. Vodi šolski upravitelj tov. Josip Lapajna. Razpored: 1. Kratka pojasnila o Vavknovih delih. 2. Petje: Domovini. Vigred se povrne. Mlin. Selsko veselje. Sveti križ. Misijonski zvon. Božična. Velikonočna. Krasen majnik. Blaga kraljica. Hvalo pojte. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 10. maja ob 16. uri predaval g. Okorn: Čebelarjenje na med in rojenje.

Štanovska organizacija JUU iz društev Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG sporoča članstvu, da se dnevni red zborovanja v soboto, 16. maja t. l. v deški narodni šoli v Studencih spremeni v toliko, da se ob 10. uri vrši predavanje tov. Vranca o »Aktualnih pedagoških problemih« s koreferatom tov. Ledineka. Ob tej priliki bo tudi ogled podrobnih učnih načrtov, ilustriranih tednic in delovnikov. Hospitacija in poročilo o ekskurziji »Pedagoške centrale« na Čehoslovaškem se preloži na prihodnje zborovanje.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v soboto 16. maja ob 9. uri na osnovni šoli v Novem mestu. — Predava univ. prof. dr. France Veber — »Clovečanstvo, jedro narodne misli«.

— JUU SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA je na prošnjo nekaterih tovarišev upraviteljev iz tehničnih razlogov sklenilo preložiti zborovanje, ki bi se moralo vršiti v soboto dne 9. maja 1936 v Kranju, na dan 16. maja 1936, t. j. tudi v soboto. Dnevni red bo ostal neizpremenjen. Na svidenje! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŽUZEMBERKU bo zborovalo v soboto dne 16. maja t. l. ob 10. uri dop. v Ambrusu. — To zborovanje bo poleg važnih stanovskih in šolskih zadev posvečeno v prvi vrsti gospodinjstvu. Predavala bo iz prijaznosti voditeljica gospodinjstev tečajev g. Zalokarjeva o temi: »Gospodinjstvi pouk in sodobna kmečka mladina«. — Praktično pa bo g. voditeljica pokazala s tečajnicami uspehe svojega dela v Ambrusu pri kosilu, ki ga bomo imeli v gospodinjstevnem tečaju. — Radi važnosti predmeta, ki je na dnevnem redu in ki je vplejan z novimi učnimi načrti tudi v naše šole, vabimo prav lepo na ta majniški izlet vse tovarišice, v polnem številu pa tudi tovariše! Svojo udeležbo sporočite zlasti oddaljene šole šolskemu upravitelstvu v Ambrusu. — Na svidenje! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LITIJA odpoveduje ljubljansko zborovanje sklicano za 9. t. m. za nedoločen čas. Ker še nismo prejeli ta mesec plač, smo intervenirali na merodajnih mestih, toda ker ni mogoče vedeti kdaj prejmemo mesečne plače, smo prisiljeni preklicati gornje zborovanje.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 4. aprila 1936. v Mozirju. Navzočih 35 članov.

Predsednik pozdravi novodošle tovarišice. Z lepimi besedami se spomni nedavno umrlega sres. načelnika g. Kandriča in umrlega tovariša Antona Skubina iz Šoštanja ter nakratko oriše njegovo trpljenje molno življenje.

Situacijsko poročilo: Vse nekako miruje. Disciplinska preiskava ni končana. Izvršile so se mnoge premešitve. — Uveden je disciplinski postopek za učitelje. Stanarine bo učiteljem nakazovala banovina in tudi šole bodo prišle najbrž pod banovinsko oskrbo.

Za delegata v akcijski odbor za postavitve spomenika kralju Aleksandru I. v Gornjem gradu se izvoli tov. nadzornik. Sklene se dati iz društvene blagajne 100 Din, vsak član našega društva pa prispeva po 10 Din. Predlog o bolniškem zavarovanju se sprejme z večino glasov. Sresko društvo šmarje pri Jelšah vabi za junij na zborovanje v Rog. Slatinu več sreskih društev in tudi tovariše iz savske banovine. Vršilo bi se pa samo v primeru, če se prijavi dovolj udeležencev in če ga oblasti dovolijo. Predlog se sprejme.

Tov. Počakaj referira o temi: »Vloga šole pri reševanju kmetijske gospodarske krize« Mnenja je, da manjka skupna smer udejstvovanja. Država je poklicana, da izvede široko organizacijo kmeta. Delo šole pa naj bi se usmerjalo v pripravljavanje in vzgajanje kmetijskih značajev za skupno delo. Dotaknil se je tudi problema delovne šole. Po referatu se je razvila živahna debata, kako obdržati odraslo kmetško mladino in o temeljih učiteljske obrazbe. Na predlog tov. Spindlerja se sklene, da nabavimo za sresko knjižnico vse knjige, ki so doslej izšle v založbi »Ekonomske enote«.

Pri slučajnostih so se slišale pritožbe nad kmetijskimi predavanji v radiu, ker ne zadovoljujejo. Dalje smo razpravljali o novih čitankah. — Tovariša Rainerjeva sta se odjavila iz društva, ker sta premeščena v drug srez.

A. Rozman, preds. Jadviga Golež, taj.

Novosti na knjižnem trgu

—k Proteus. Izšla je 4. štev. tretjega letnika Proteusa s sledečo vsebino: S. Antič: Kormoran. (Z eno sliko); Lavo Čermelj: O podzemskih vodnih tokovih Primorskega kraja. (S tremi slikami); P. Grošelj: Ivan Petrovič Pavlov in njegovo delo. Z enim portretom in petimi slikami. — Drobne vesti: Spodnja meja velikosti živih bitij. — Najmanjše znano sonce. — Novosti iz evgenike. — Naročnina na list znaša letno 50 Din. — Naročila je pošiljati na naslov: Prirodoslovno društvo v Ljubljani.

—k Sienkiewicz: Mali vitez. Založba »Evalite«, Ljubljana 1936. — »Mali vitez« je eno izmed najlepših in najpriljubljenejših Sienkiewiczjevih del. Neskrajsana izdaja ima 612 strani. Opremljena je okusno in tudi lepo ilustrirana. Tako je postalo vsem dostopno to lepo delo, zgodba malega viteza, gospoda Volodijevskega, njegove pogumne ženske Barbke in veselega viteza Zaglobe. — Knjiga »Mali vitez« je izšla v rodbinski knjižnici založbe »Evalite«. Ves njen letni program (10 knjig) stane z revijo »Priatelj« vred samo 99 dinarjev ali 9 dinarjev na mesec. — Naroča se pri upravi »Priatelj« v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 60 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Novostenske slike!

1. Sarajevo,
2. Manastir sv. Nauma in manastir Gračanica,
3. Triglav, Bled, Peričnik.

Velikost slike 66 × 88 cm. — Cena sliki je Din 50.—
Slike so izdelane v bakrotisku in so odobrene od Ministrstva prosvete.

Naročila sprejema

KNJIGARNA »UCITELJSKE TISKARNE«
V LJUBLJANI

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tričkljev, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

KUPUJTE PRI TVRDKAH
KI OGLASUJEJO
V NAŠEM LISTU